

0000000000

רבי אלחנן וסרמן
ראש ישיבת ברנוביץ

בדרכי המאבק עם החפשיים

ב"ה, יום ד' שמיני ברנוויטש

שלום וברכה לידידי הנכבד יקר ומאד נעלה כש"ת מהר" דוד יחי' פ"ש.

000000

אחד"ש ברגשי כבוד ואהבה.

קיבלתי את המחאות הנדפסות משני הצדדים וגם את נוסח החרם שהכריזו על מ"ע 'קול ישראל' ובין כך שם שמים מתחלל לעומת החפשיים השמחים לאידנו, וכמדומה כי האשמים בחילול השם הזה הן שני הצדדים יחד, וכבר כתבתי לכ"ה לפני שנה כי בטרם לעשות מעשה ראוי להם להתישב עם כבוד הגה"צ בעל חזון איש ולשמוע ממנו דעת תורה, והלא כתוב "פוטר מים ראשית מדון" (משלי יז, יד), ולו לעצתי היו שומעים הייתי אומר להם כי לפי המצב הנוכחי הדרך הנכונה היא ללחום באופן אי ישר (=אינדירעקט). ואבאר את דברי.

000000

עיקר הסיבה הגורמת לרבנים ובני תורה להשלים עם החפשיים היא העניות המעברת את האדם על דעתו ועל דעת קונו (ע"פ עירובין מא ע"ב) ואח"כ מתוך שלא לשמה בא לשמה נמכרים לעקר, ולו דאגו להיטיב את מצבם הגשמי אפילו במקצת ודאי היתה דעתם נוחה יותר לעמוד לימין לא לשמאל, ובאופן זה היה יכול להיות הרוב האיכותי על צידנו.

000000

והנה זכור אני את יגיעת כ"ה ועמלו לטובת כל הישיבות בהיותו בפט"ב אשר היה רץ כסוס לעשות רצון קונו ואשרי חלקו, ולו היה עושה כן גם באה"ק היה עושה פירות הרבה יותר מכפי שהוא עכשיו, והדברים האלו לא מליבי הוצאתים כי אם כך היא דעת גדולי תורה היודעים את כ"ה מימים שעברו.

אתמול כתבתי מכתב לכ' הגרא"ז מלצר יחי'.

רצוף בזה מאמר ונא להודיעני אם לשלוח אליו כמאתים אכזמפלים (=עותקים) ממנו להפיצם בין מכיריו.

דידו המוקירו ומכבדו כערכו הרם מברכו בחיים של אושר וברכה וכל ט"ס

אלחנן בונם ווסרמן

"דברי מכתבי נדפסו ללא רשות"

ב"ה עש"ק במדבר

שלום וברכה לידידי הנכבד יקר ונעלה י"א כש"ת מהר' דוד נ"י פ"ש.

אחד"ש ברגשי כבוד ואהבה.

בזו השעה הגיעני מכתב מאה"ג כי דברי מכתבי אשר כתבתי לכ"ה נדפסו ונפוצו תחת השם 'פסק הלכה של גאון'. צר לי מאד צר על אשר לא שאלו ממני רשות לפרסם ברבים דברי מכתבי כי עשאוני לקופץ בראש להורות הלכה בפני גדולים וצדיקים הנמצאים בעיה"ק ירושלים אשר קטנם עבה ממתני ובפרט המרא דאתרא הגה"צ דושינסקי שליט"א אשר מי אנכי להתריס נגדו ח"ו ולהורותו המעשה אשר יעשה, ומאד נעשה שלא כהוגן שלא לשאול רשות ממני ויש לי עגמ"נ רב מזה ולא אדע איך ובמה לתקן הקילקול הזה אשר נעשה שלא מרצוני.

ידידו המוקירו ומכבדו כערכו הרם מברכו בחיים של אושר וברכה וכל ט"ס.

אלחנן בונם זוטרמן

חובת שמירת הבריאות

ב"ה יום ד' נצו"י ברנוויטש

שלום וברכה לידידי היקר ומאד נעלה מר אברהם יחי' צימרמן.

אחד"ש באהבה נאמנה.

שמועה מעציבה שמעתי מחולשתו, וכפי שאומרים לי סיבת חולשתו שהיה יגע יותר מכפי כוחותיו ומיעט בשינה ואכילה מכפי הראוי לאיש צעיר לימים.

והנה הוזהרנו "אל תהי צדיק הרבה" (קהלת ז, טז), וצריך להבין כמה נקרא הרבה. והפשוט, כי הכוונה היא יותר ממה שנצטוינו בתורה, ואף דצריך להתנהג לפנים משורת הדין, אבל על ד"ז כבר נצטוינו במאמר כולל "ועשית הישר והטוב" (דברים ו, יח) כמ"ש הרמב"ן בפירוש חומש (שם), וזה אינו הרבה. אמנם אם יתנהג אדם לא לפי רצון התורה, אף שמחשבתו רצויה, ע"ז בא הכתוב להזהיר: אל תצדק הרבה.

ובנידון דידן שיזיק אדם לבריאותו, אף שכוונתו רצויה, ודאי הוא נגד רצון התורה.

ויש אצלי מכתב מיוחד מהקדוש בעל חפץ חיים ז"ל אשר כתב אלי לפני שנים אחדות בענין זה, והזהיר מאד שלא להתנהג כן, וכבר אמרו רז"ל (כתובות סב ע"א) מה אניח לעת זקנותי.

ועצתי הנאמנה לכבוד ידידי יחי' להשמר ולהזהר שלא ליגע עצמו יותר מכוחותיו, והשי"ת ישלח לו רפואה שלימה בקרוב בתוך שאר חולה ישראל. כנפשו ונפש ידידו המוקירו ומכבדו בחיים ושלום בכוח"ט ובכל ט"ס.

אלהנן בונם ווסרמן

אוצר החכמה

ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים

1234567 חיים

ב"ה, אור ליום ה' כ"ח אלול רדין

שלום וברכה להג' הנכבד י"א באמת כש"ת מהו' דוד נ"י פ"ש.

אחד"ש באהבה נאמנה.

מכתבו הגיעני, ואשר יבקש ממני להתפלל עבורו, הנה אוי לי ואוי לנפשי שהעולם טועין בי כי אנכי ראוי והגון לכך, אבל מסרתי את בקשתו לאדוננו הקדוש בעל חפץ חיים שליט"א והוא יתפלל עבורו ותפילתו בודאי תהא נשמעת אי"ה.

ידיד יקר! אודה לו מקרב ליבי עבור אותות אהבתו בשלחו את האתרוג.

ועתה אשיחה לפני ידידי את דאגתי ככתוב (משלי יב, כה) "דאגה בלב איש וגו'". בטח ידוע לכ"ה כי כל הישיבות קיבלו עד עתה תמיכה קבועה מהסנטרל-רליף באמריקא וכעת תפסק התמיכה ההיא, והנה רוב הישיבות יש להן מקור הכנסותיהן ע"י משולחים ואף שגם אצלן יורגש חסרון תמיכת הרליף עכ"פ יוכלו להתקיים אי"ה אבל מצב ישיבתנו אשר אין לנו משולחין באמריקא הוא בסכנה גדולה ח"ו כי עיקר קיומנו עד עתה היה ע"י תמיכת הרליף וכעת הננו נשארים כאניה בלב ים בלי שום בסיס ואין לנו עצה זולתי להשתדל ג"כ לשלוח שד"ר לאמריקא ככל הישיבות. אבל דא עקא כי קשה כקריעת ים סוף למצוא איש הגון לזה כי האיש המוכשר בבואו לאמריקא ימצא תיכף עבודה נוחה מזו של המשולחת אשר היא עבודת פרך בימינו אלו.

ובקשתי מידידי נ"י לשום ליבו לזה אולי יוכל למצוא בעירו אדם הגון אשר יתרצה לקבל ע"ע את העבודה הזאת ע"מ לקבל פרס כנהוג ובזה יגמול חסד עם ישיבה מפוארה אשר נמצא בה יותר משתי מאות לומדים כ"י וביחד עם הישיבה הקטנה הטפלה אליה כשלש מאות תלמידים. ייטיב נא להשתדל לדרוש ולחקור אולי תגולגל זכות ע"י כ"ה וימצא איש הדרוש לנו.

הנני ברדין זה כשבוע ובדעתי בל"נ להיות פה עד אחר יוהכ"פ.

ידידו המוקירו ומכבדו קשור אליו באהבה נאמנה מברכו בכוח"ט בחו"ש שנה שימלא השי"ת את משאלות ליבו לטובה ומחכה להתכבד בתשובתו בקרוב.

אלהנן בונם ווסרמן

השתדלות למען גדול בתורה וירא אלוקים

ב"ה יום ב ער"פ ברנוויטש

שלום וברכה לידידי הנכבד יקר ומאד נעלה י"א כש"ה מהו' דוד יחי' פ"ש.

אחד"ש ברגשי כבוד ואהבה נאמנה.

הנני הפעם אל כ"ה בבקשה גדולה, וזה הדבר, נמצא פה אברך מצויין מאד גדול בתורה וירא אלוקים ומוכשר להגיד שיעורי גפ"ת וגם לדבר עם התלמידים דברי מוסר, וכעת אין לו שום מצב, אולי אפשר לכ"ה להשתדל למצוא איזה מקום עבורו באה"ק, או בהכולל של אברכים בתל אביב או באיזו ישיבה גדולה או אפילו קטנה, ובלבד שתהא לו איזו הספקה. וחסד גדול מאד יעשה כ"ה בהשתדלותו בזה עבור נפש יקרה.

ידידו המוקירו ומכבדו כערכו הרם מברכו ואת הנלוים אליו בחג כשר ושמח בחיים של אושר וברכה וכל ט"ס.

אל"חנן בונם ווסרמן

הכסף אשר שלח כ"ה וגם מכתבו קיבלנו.

1234567

1234567

עלינו לדעת כי הישיבה, בעצם קיומה, גם מגינה היא על העיר! תורה שישנה בעיר מגינה על העיר מפני סכנות.

ידוע לי על יהודי, שהיה ידיד נעורים של הגאון ר' אלחנן וסרמן הי"ד, וכשעבר אותו יהודי לאמריקה, קיבל מכתב מר' אלחנן, בו שאל אותו האם יש בעירו ישיבה, וכשהשיב לו שאין בעירו ישיבה, כתב לו ר' אלחנן שא"כ אסור להתגורר בעיר כזו, משום שאין מה שיגן עליה.

רבי חיים קרייזוירט